

Investigating the Relationship between Personality Types and Academic Achievement in Second Year Elementary School Students

Mina Nirokar¹, Zahra Rezvani², Vahid Banisi^{3*}

1 PhD student in educational psychology, Islamic Azad University, Bandar Abbas branch

2 Master of Educational Management, Isfahan Islamic Azad University (Khorasgan), Isfahan, Iran

3 Doctorate in Educational Management, Isfahan Islamic Azad University (Khorasgan), Isfahan, Iran

* Corresponding author: vahid.banisi@gmail.com

Received: 2023-10-30

Accepted: 2023-12-07

Abstract

There is a relationship between personality types and academic progress of primary school students. Personality types can have a great impact on the learning process and academic performance of students. Some personality types such as perseverance, interest in learning, cooperation and social abilities can help academic progress. At the same time, some personality types such as lack of concentration, frustration and inadequacy in social skills may be problematic for academic progress. However, for a more accurate assessment of this relationship, there is a need for more studies and research in this field. However, each person has a unique combination of personality traits and variables, so the influence of personality type on the academic achievement of each person may be different. Also, other factors such as family environment, level of educational support and learning methods also play an important role in the academic progress of students. Although personality type is influential, it should be noted that each person has a unique personality and its impact on academic progress may also be different. Also, other factors such as commitment, perseverance, endurance and organization play an important role in people's academic progress along with personality type.

Keywords: Personality type, academic progress, elementary school

© 2023 Journal of School Education in the Third Millennium (JSETM)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Banisi, V. (2024). Investigating the Relationship between Personality Types and Academic Achievement in Second Year Elementary School Students. *JSETM*, 1(3): 1-5.

بررسی رابطه بین تیپ های شخصیت و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان دوره دوم ابتدایی

مینا نیروکار^۱، زهرا رضوانی^۲، وحید بنیسی^{۳*}

^۱ دانشجوی دکتری تخصصی روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندر عباس
^۲ کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران
^۳ دکتری تخصصی مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران
 * نویسنده مسئول: vahid.banisi@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۹/۱۶

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۸/۰۸

چکیده

رابطه‌ای بین تیپ‌های شخصیتی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی وجود دارد. تیپ‌های شخصیتی می‌توانند تأثیر بسیاری بر روی روند یادگیری و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشند. برخی از تیپ‌های شخصیتی مثل پشتکار، علاقه‌مندی به یادگیری، همکاری و توانایی‌های اجتماعی می‌توانند به پیشرفت تحصیلی کمک کنند. در عین حال، برخی تیپ‌های شخصیتی مثل عدم تمرکز، ناامیدی و نارسایی در مهارت‌های اجتماعی ممکن است به پیشرفت تحصیلی معضل‌ساز باشند. با این حال، برای ارزیابی دقیق‌تر این رابطه، نیاز به مطالعات و پژوهش‌های بیشتر در این زمینه وجود دارد. با این حال، هر فرد دارای ترکیب منحصر به فردی از ویژگی‌ها و تغییرات شخصیتی است، بنابراین تأثیر تیپ شخصیتی بر پیشرفت تحصیلی هر فرد ممکن است متفاوت باشد. همچنین، عوامل دیگر نظیر محیط خانوادگی، سطح پشتوانه آموزشی و روش‌های یادگیری نیز نقش مهمی در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارند. هر چند تیپ شخصیت تأثیرگذار است، اما باید توجه داشت که هر فرد یک شخصیت منحصر به فرد دارد و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی نیز ممکن است متفاوت باشد. همچنین، عوامل دیگر نظیر تعهد، پشتکار، استقامت و سازماندهی نیز در کنار تیپ شخصیت، نقش مهمی در پیشرفت تحصیلی افراد ایفا می‌کنند.

واژگان کلیدی: تیپ شخصیت، پیشرفت تحصیلی، دوره ابتدایی

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه آموزش مدارس در هزاره سوم محفوظ است.

شيوه استناد به این مقاله: بنیسی، وحید (۱۴۰۲) بررسی رابطه بین تیپ های شخصیت و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان دوره دوم ابتدایی. فصلنامه آموزش مدارس در هزاره سوم، ۱(۳): ۵-۱.

مقدمه

۱. پشتکار و اراده قوی: افراد با این تیپ شخصیتی معمولاً تلاش بیشتری را برای بهبود عملکرد تحصیلی خود انجام می‌دهند و به راحتی از پس چالش‌های تحصیلی برمی‌آیند.
 ۲. علاقه‌مندی به یادگیری: افراد با علاقه قوی به یادگیری و کنجکاوی ذهنی، معمولاً بهتر در درس‌ها عمل می‌کنند و به سرعت مفاهیم جدید را فهم می‌کنند (کبیری و همکاران، ۱۳۹۲)

به طور کلی، تیپ‌های شخصیتی می‌توانند تأثیر مستقیم یا غیرمستقیمی بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی داشته باشند. برخی از تیپ‌های شخصیتی که ممکن است به پیشرفت تحصیلی کمک کنند، عبارتند از:

۳. مدل: Holland Codes

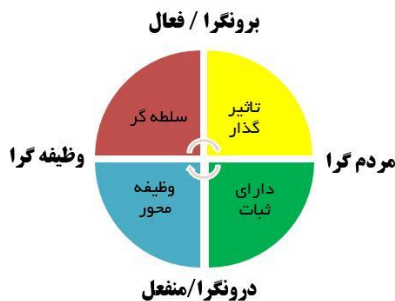
این مدل بر اساس شش نوع شغلی استوار است که شامل Realistic، Artistic، Investigative، Social، Enterprising، و Conventional می‌شود (Toman و Voogt، ۲۰۱۹).

شکل ۳: مدل Holland Codes

۴. مدل: DISC

این مدل بر اساس چهار سبک رفتاری استوار است که شامل Dominance، Influence، Steadiness، و Compliance می‌شود (کبیری و همکاران، ۱۳۹۲).

شکل ۴: مدل DISC

پیشرفت تحصیلی یک دانش‌آموز به عوامل متعددی بستگی دارد. برخی از عوامل تأثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی عبارتند از: ۱. محیط خانوادگی: فرهنگ و سنت خانواده، سطح تحصیلات والدین، پشتیبانی والدین از تحصیلات فرزندان، و روابط خانوادگی می‌توانند به پیشرفت تحصیلی کمک کنند. ۲. محیط مدرسه: کیفیت تدریس، سطح دسترسی به منابع آموزشی، انگیزه و رفتار معلمان، و محیط روانشناختی کلاس درس می‌توانند به پیشرفت تحصیلی کمک کنند.

۳. همکاری و تعامل اجتماعی: دانش‌آموزانی که مهارت‌های اجتماعی خوبی دارند و به خوبی با همکلاسی‌ها و معلمان همکاری می‌کنند، معمولاً در محیط تحصیلی موفق‌تر هستند. با این حال، هر فرد دارای ترکیب منحصر به فردی از ویژگی‌ها و تغییرات شخصیتی است، بنابراین تأثیر تیپ شخصیتی بر پیشرفت تحصیلی هر فرد ممکن است متفاوت باشد. همچنین، عوامل دیگر نظیر محیط خانوادگی، سطح پشتوانه آموزشی و روش‌های یادگیری نیز نقش مهمی در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارند (مهرمحمدی و همکاران، ۱۳۹۶).

۱. مدل: MBTI (Myers-Briggs Type Indicator)

این مدل بر اساس چهار بُعد شخصیتی استوار است که شامل تیپ‌های Extroversion (E) یا Introversion (I)، Sensing، Thinking (T) یا Feeling (F)، Intuition (N) یا Sensing (S)، و Judging (J) یا Perceiving (P) می‌شود (Toman و Voogt، ۲۰۱۸).

شکل ۱: مدل MBTI

۲. مدل Big Five Personality Traits

این مدل شامل پنج عامل اصلی شخصیتی است که عبارتند از: Openness to Experience، Conscientiousness، Extraversion، Agreeableness، و Neuroticism.

شکل ۲: مدل Big Five Personality Traits

تحصیلی برمی‌آیند و تلاش مستمر را در پیشبرد اهداف تحصیلی خود ادامه می‌دهند.

۳. علاقه‌مندی به یادگیری: علاقه قوی به یادگیری و داشتن کنجکاوی ذهنی می‌تواند بهبود در عملکرد تحصیلی را تسهیل کند

عوامل اجتماعی نقش مهمی در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ایفا می‌کنند. برخی از عوامل اجتماعی که می‌توانند بر پیشرفت تحصیلی تأثیرگذار باشند عبارتند از:

۱. فرهنگ جامعه: فرهنگ جامعه و ارزش‌های آن می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر تحصیلات دانش‌آموزان داشته باشد. ارزش‌هایی مانند اهمیت دادن به تحصیلات، انگیزه برای یادگیری و تمایل به پیشبرد دستاوردهای تحصیلی می‌توانند به پیشرفت تحصیلی کمک کنند.

۲. نظام آموزشی: نحوه سازماندهی و عملکرد نظام آموزشی در کشور، کیفیت تدریس و مدیریت مدارس، و ارائه فرصت‌های آموزشی مناسب می‌تواند به پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کمک کند (Hobbs, 2010).

۳. سطح توسعه و اقتصاد کشور: سطح توسعه و اقتصاد کشور می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر تحصیلات دانش‌آموزان داشته باشد. کشورهای با سطح توسعه بالا و اقتصاد پایدار، عموماً بهبود شرایط آموزش و پرورش و دسترسی به منابع آموزش تیپ شخصیت افراد می‌تواند بر پیشرفت تحصیلی آن‌ها تأثیرگذار باشد. برخی از تیپ‌های شخصیتی و تأثیر آن‌ها بر پیشرفت تحصیلی به شرح زیر است:

۱. تیپ شخصیتی ESTJ: افراد با این تیپ شخصیتی عموماً منظم، مسئولیت‌پذیر و متعهد هستند. آن‌ها به خوبی مسئولیت‌هایشان را به عهده می‌گیرند و برای دستیابی به اهدافشان تلاش می‌کنند. این تیپ شخصیتی معمولاً در موقعیت‌های رهبری و مدیریت خوب عمل می‌کنند و به دنبال پیشرفت و بهبود هستند.

۲. تیپ شخصیتی ENFP: افراد با این تیپ شخصیتی معمولاً خلاق، دارای انگیزه بالا و پرتنری هستند. آن‌ها به سرعت با محیط اطراف خود سازگار می‌شوند و در تلاش برای کشف روش‌های جدید یادگیری هستند. این تیپ شخصیتی معمولاً در حل مسائل خلاقانه، همکاری با دیگران و کار در گروه‌های کوچک عالی عمل می‌کنند.

۳. تیپ شخصیتی ISTJ: افراد با این تیپ شخصیتی معمولاً دقیق، منظم و وفادار هستند. آن‌ها به دنبال اطمینان و امنیت هستند و برای دستیابی به اهدافشان به صورت پایدار و مداوم تلاش می‌کنند. این تیپ شخصیتی معمولاً در موقعیت‌هایی که نیاز به دقت و صبر دارند، عملکرد خوبی دارند.

۳. عوامل شخصی: تعهد به یادگیری، پشتکار، توانایی‌های اجتماعی، علاقه‌مندی به یادگیری، و مهارت‌های شخصی مثل خلاقیت و خودکنترل می‌توانند به پیشرفت تحصیلی کمک کنند.

۴. عوامل اجتماعی: فرهنگ جامعه، نظام آموزشی، سطح توسعه و اقتصاد کشور، و نحوه دسترسی به منابع آموزشی می‌توانند به پیشرفت تحصیلی کمک کنند.

۵. عوامل فردی: سطح هوش، مهارت‌های زبانی، سلامت روان و جسمانی، و علاقه به یادگیری می‌توانند به پیشرفت تحصیلی کمک کنند (گروسی و داداش پور، ۱۳۹۹)

محیط خانوادگی یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان است. برخی از نحوه‌هایی که محیط خانوادگی می‌تواند بر پیشرفت تحصیلی تأثیر بگذارد عبارتند از:

۱. پشتیبانی والدین: حمایت و الگوی مثبت والدین در قبال تحصیلات فرزندان، تشویق و انگیزه‌بخشی به آن‌ها، و ارائه منابع و فرصت‌های آموزشی می‌تواند به پیشرفت تحصیلی کمک کند.

۲. محیط تحصیلی خانه: ایجاد فضای مناسب برای مطالعه و یادگیری در خانه، مشارکت والدین در فعالیت‌های تحصیلی فرزندان و ارائه منابع آموزشی مناسب مثل کتاب‌ها و ابزارهای یادگیری می‌تواند به پیشرفت تحصیلی کمک کند.

۳. سطح تحصیلات والدین: سطح تحصیلات والدین می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر تحصیلات فرزندان داشته باشد. والدین با سطح تحصیلات بالا معمولاً بهتر در درک درس‌ها و راهنمایی فرزندان در مسیر تحصیلی آن‌ها عمل می‌کنند.

۴. رابطه خانوادگی: روابط سالم و سازنده بین اعضای خانواده، حس اعتماد، حمایت اجتماعی و همبستگی خانوادگی می‌تواند به رشد و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموز کمک کند (مهرمحمدی و همکاران، ۱۳۹۶)

عوامل شخصی نقش مهمی در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ایفا می‌کنند. برخی از عوامل شخصی که می‌توانند بر پیشرفت تحصیلی تأثیرگذار باشند عبارتند از:

۱. تعهد به یادگیری: داشتن تعهد قوی به یادگیری و تمایل به پیشبرد دستاوردهای تحصیلی می‌تواند به پیشرفت تحصیلی کمک کند. افراد با تعهد به یادگیری معمولاً تلاش بیشتری را برای بهبود عملکرد خود انجام می‌دهند.

۲. پشتکار و استقامت: داشتن پشتکار و استقامت در مواجهه با چالش‌ها و موانع تحصیلی می‌تواند به پیشرفت تحصیلی کمک کند. افراد با پشتکار بالا معمولاً به راحتی از پس چالش‌های

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

فهرست منابع

- Garossi M, Dadashpour S. A comparative study of media literacy models and its effect on promoting students' media literacy. *Research Quarterly in Communication Sciences*, 2019; 7(27): 27-42.
- Hobbs R. *Digital and media literacy: A plan of action*. The Aspen Institute. 2010.
- Kabiri M, Khani A, Asgari R. Media literacy and university: investigating the effect of media literacy education on the prevalence of fake news among students. *Media Cultural Studies*, 2012; 8(28): 26-29.
- Mehramohmadi M, Taghizadeh M, Hosseini S, Yazidi D. Investigating the media literacy status of students of public universities in Tehran province. *Journal of Culture and Communication*, 2016; 23(2): 110-187.
- Toman E, Voogt J. A review of literature on media literacy in the digital era: Key concepts, frameworks, and standards for media literacy education. *Journal of Media Literacy Education*, 2019; 11(2):71-95.
- Toman E, Voogt J. Developing a media literacy model for the 21st century: A systemic view on media literacy education in an online social world. *Journal of Media Literacy Education*, 2018; 10(2): 89-104.

۴. تیپ شخصیتی INTJ: افراد با این تیپ شخصیتی معمولاً دارای ذهن تحلیلی و منطقی هستند. آن‌ها به دنبال یادگیری و فهم عمیق دانش هستند و در تلاش برای پیدا کردن راه‌حل‌های نوین به مسائل هستند. این تیپ شخصیتی معمولاً در حوزه‌های علمی و فنی عملکرد خوبی دارند.

۵. تیپ شخصیتی ESFJ: افراد با این تیپ شخصیتی معمولاً دارای قدرت بالای ارتباطات اجتماعی هستند. آن‌ها به دنبال ارتباطات قوی با دیگران هستند و برای کمک به دیگران و حل مسائل آن‌ها تلاش می‌کنند. این تیپ شخصیتی معمولاً در حوزه‌های خدماتی و اجتماعی عملکرد خوبی دارند.

۶. تیپ شخصیتی INTJ: افراد با این تیپ شخصیتی معمولاً دارای ذهن استراتژیک و بینش عمیقی هستند. آن‌ها به دنبال ایده‌های نوآورانه و بهبود عملکرد هستند و برای دستیابی به اهدافشان به صورت منطقی و برنامه‌ریزی شده تلاش می‌کنند. این تیپ شخصیتی معمولاً در حوزه‌های استراتژیک، علمی و فنی عملکرد خوبی دارند.

۷. تیپ شخصیتی ENFJ: افراد با این تیپ شخصیتی معمولاً دارای همدردی و احساسات قوی هستند. آن‌ها به دنبال رشد و توسعه فردی و اجتماعی هستند و برای کمک به دیگران و خلق تغییرات مثبت تلاش می‌کنند. این تیپ شخصیتی معمولاً در حوزه‌های ارتباطات، روانشناسی و مشاوره عملکرد خوبی دارند. هر چند تیپ شخصیت تاثیرگذار است، اما باید توجه داشت که هر فرد یک شخصیت منحصر به فرد دارد و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی نیز ممکن است متفاوت باشد. همچنین، عوامل دیگر نظیر تعهد، پشتکار، استقامت و سازماندهی نیز در کنار تیپ شخصیت، نقش مهمی در پیشرفت تحصیلی افراد ایفا می‌کنند (Toman و Voogt، ۲۰۱۸).

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.